

INTERVIEW **GARY FRANK** DOOR **ARNOUT CAPIAU**

“Ik heb het geluk gehad om elke keer weer met bijzonder goeie schrijvers te kunnen werken.”

© DC Comics

Gary Frank blijkt een erg beminnelijke, pretentieloze man. De tweede dag van de herfsteditie van FACTS ontmoetten we hem en merken we hoe op-de-vlakte-Brits hij is tijdens zijn antwoorden. Heel nederig, maar met een droog, bijna ongrijpbaar vleugje humor erin. De laatste paar jaren haalde Frank de bestsellerlijsten met de graphic novelreeks **BATMAN: EARTH ONE** op scenario van Geoff Johns. Maar hij boekte al veel eerder successen met titels als **INCREDIBLE HULK**, waarvan hij al twee keer de tekenaar was, **SUPERGIRL**, **MIDNIGHT NATION**, **SUPREME POWER**, **SUPERMAN** en nu **BATMAN**. Een droomcarrière vanuit elk perspectief.

Je eerste professionele werk is iets waar je nu opnieuw erg bekend voor bent, namelijk Hulk. Hoe ben je voor het eerst aan de bak geraakt?

FRANK: “Ik ben gestart bij **Marvel UK**. Daar hadden ze voor annuals en compilaties soms wat tekenwerk nodig, kleine illustraties hier en daar. Die mocht ik dan maken. En na enkele van die annuals begonnen ze hun eigen superheldencomics te ontwikkelen en ik had toen het geluk dat ze me vroegen er een van te tekenen. Die heette **MOTORMOUTH**. Dat en een paar andere dingen deed ik voor **Marvel UK** tot **Bobbie Chase** me belde en liet weten dat **Dale Keown** **HULK** vaarwel zei en of ik geen interesse had? Uiteraard zei ik onmiddellijk ja.”

Je schrijver was de toen meest gevierde schrijver van Hulk, Peter David met wie je later ook SUPERGIRL maakte. Waarom besliste je die overstap te maken?

FRANK: “Ik kan niet voor Peter spreken, maar ik werkte al aan **SUPERGIRL** voor hij de scripts overnam. Ik wou gewoon ook voor DC werken. In die begintijden kreeg ik zeker werk en genoeg aanbiedingen om voor andere uitgeverij te werken, maar ik vreesde altijd een beetje dat het niet zou blijven duren, dus wilde ik op zo kort mogelijke tijd voor zo veel mogelijk verschillende mensen werken. Bij DC stelde **Mike Carlin** me de personages voor die beschikbaar waren en Supergirl sprak me gewoon het meest aan.”

SUPERGIRL, een van de eerste superheldenreeksen van Gary Frank.

Dus in feite bracht jij Peter David met je mee?

FRANK: “Eigenlijk wel ja. *(lacht)* Ik maakte de weg vrij voor hem om over te steken. Ik ben overigens niet zeker dat **SUPERGIRL** het eerste project bij DC was. Ik word een beetje ouder en mijn geheugen speelt me parten, maar misschien kwam **BLACK CANARY/ORACLE** wel eerst.”

Rond die periode deed je ook GEN13 voor Wildstorm. Je was de eerste tekenaar na J. Scott Campbell, de originele tekenaar die heel geliefd was bij de fans...

FRANK: “Klopt ja, en ik besloot heel domweg dat die fans de andere tekenstijl uiteindelijk wel zouden aanvaarden, wat natuurlijk niet echt het geval bleek. We hebben zo'n verschillende stijlen en het was van bij het begin echt wel zijn boek dat het best wel arrogant van me was om dat te denken. Het was zeker plezierig om met **John Arcudi** te kunnen werken. Dat waren goede

*Bij RW Uitgeverij verscheen al deel 1 van **BATMAN: EARTH ONE**. Deel 2 is aangekondigd.*

tijden, tenminste voor mij, ik weet niet wat John ervan vond.”

Je volgende project was creator-owned...

FRANK: “Wel ik deed eerst een paar dingen voor **Top Cow**.”

Ik dacht dat je de eerste paar nummers van KIN eerst in eigen beheer uitgegeven had?

FRANK: “Ja dat klopt! En pas daarna heb ik een paar covers voor **RIISING STARS** gemaakt en dat leidde tot **MIDNIGHT NATION**. Je kent mijn bibliografie precies beter dan ikzelf.”

Ik ben een fan! Ik zie het werk van een tekenaar altijd wat chronologisch. Ik zag pas nog wat heel vroeg werk van je en toen ik je Brits accent hoorde, maakten mijn hersenen een klik die ik voordien nooit had gemaakt: wellicht ook in combinatie met een gemeenschappelijke inkter herken ik in dat vroeg werk veel Alan Davis. Was hij een invloed op je werk?

FRANK: “Oh ja, Alan heeft zeker een erg belangrijke invloed op me gehad. Je weet hoe dat gaat, aan het begin van een artistieke carrière word je om de haverklap een beetje overrompeld door de ene en de andere invloed en in die tijd was ik helemaal in mijn Alan Davis-periode, met alleen heldere en gladdere

Fragment uit MIDNIGHT NATION.

Op den duur zag alles er een beetje uit alsof het allemaal uit hetzelfde materiaal gemaakt was. Het voelde niet langer natuurlijk aan voor me, dus door me te onspannen kon ik de lijnen meer laten komen zoals ze zelf wilden.

lijnen. **Jaime Hernandez** was in die tijd ook een belangrijke invloed op de drang om mijn lijnen uit te puren.”

We hadden het daarna over jouw werk bij Top Cow. Zij koppelden jou aan hun huisstijlinkters?

FRANK: “Ja, voor **KIN** was dat eerst **John Dell** en **Jon Sibal** was er toen misschien ook bij.”

Leidde dat wat tot de evolutie van je stijl?

FRANK: “Wel, niet zo drastisch. De evolutie kwam er vooral omdat ik na verloop van tijd begon door te hebben dat ik veel te veel moeite spendeerde aan het polijsten van mijn tekeningen om aan een bepaalde visuele stijl te voldoen. Moeite die ik beter zou gebruiken om aan de eigenlijke tekening te werken. Dus besloot ik om meer ontspannen te werken in plaats van er de hele tijd heel erg op te letten dat alles uitgepuurd was. Dat liet me toe om de lijnen

instinctiever op papier te zetten, gewoon waar ik vond dat ze pasten. Die heel gladde, pure lijnen begonnen in feite tegen mij te werken, omdat ik daarvoor veel minder texturen kon uitwerken. Op den duur zag alles er een beetje uit alsof het allemaal uit hetzelfde materiaal gemaakt was. Het voelde niet langer natuurlijk aan voor me, dus door me te onspannen kon ik de lijnen meer laten komen zoals ze zelf wilden.”

Bij Top Cow werkte je voor het eerst met J. Michael Straczynski aan het topwerk MIDNIGHT NATION. Hoe kwam die samenwerking tot stand?

FRANK: “Het was eigenlijk best een traditionele samenwerking, die zeker veel formeler verliep dan hoe het bijvoorbeeld met **Geoff Johns** gaat. **JMS** stuurde het script op, ik tekende wat hij vroeg.”

Samen staken jullie opnieuw over naar Marvel voor SUPREME POWER. Wat

lokte die beslissing uit?

FRANK: “Dat kan ik me eigenlijk moeilijk herinneren. In elk geval trokken de personages van Marvel me altijd het meest aan, maar dat draaide dan wel weer een beetje vreemd uit: want **SUPREME POWER** was een nieuwe kijk op de **SQUADRON SUPREME**-personages, waar ik dan weer veel minder affiniteit voor had. Maar werken met **JMS** was een plezier, ongeacht waaraan we werkten en we produceerden samen goed werk.”

SUPREME POWER was de eerste titel van de Max-imprint, superhelden voor volwassenen die Marvel een tijd terug probeerde te lanceren. Bij de start daarvan leek dat in eerste instantie inhoudelijk te verschillen door hier en daar al eens een blote borst te laten zien...

FRANK: *(lacht)* “Ja, daar leek het misschien op, maar het betekende ook wel iets anders dan alleen maar wat naakte

Ik denk niet dat ik ooit genoeg kan hebben van Hulk. Ik zou graag om de paar jaar terugkeren naar Hulk. Dat personage is altijd heel goed voor me geweest.

lijven. We konden via deze weg iets uitproberen dat een ander pad bewandelde dan de traditionele superheld en niet van 'hier is het bekende personage en nu krijg je haar borsten te zien', maar we konden ook echt wel bepaalde karaktertrekken uitspitten, weg van de mainstream."

Later keerde SUPREME POWER terug van Max naar het Marvel Universe, maar blijkbaar werkte JMS zijn scripts niet langer af? In elk geval eindigde jullie samenwerking daarop eerder abrupt. Kan je daar nog iets over zeggen?

FRANK: "Wel dat is alweer lang geleden en ik weet niet precies meer wat er daar aan de hand was en het is enkel het verhaal van mijn kant, maar we hadden het gevoel dat het vet wat van de soep was voor dat project. Het was niet echt meer hetzelfde als toen we eraan begonnen. Ik voelde dat ik er minder enthousiasme voor kon opbrengen en besloot dan maar om het achter te laten."

Je ging nog eens terug aan Hulk werken. Denk je dat je daar nog had kunnen verderdoen, of was dit het zowat?

FRANK: "Ik ben van HULK vertrokken om Geoff (Johns) naar DC te volgen. Ik denk niet dat ik ooit genoeg kan hebben van HULK. Ik zou graag om de paar jaar terugkeren naar HULK. Dat personage is altijd heel goed voor me geweest. Ik denk dat mijn relatie met hem heel speciaal is en ik teken hem ook heel graag. Ik zou wel graag eens de klassieke HULK tekenen. Elke keer ik er naar terugga, is het net weer een andere incarnatie van Hulk zoals de intelligente Hulk van Peter David. Ik zou graag eens SAVAGE HULK tekenen, van die brute monsterscènes, daar heb ik nog veel te weinig de kans toe gehad om te tekenen."

Je bent alvast een tekenaar die erg trouw is aan zijn schrijvers. Met JMS, Peter David en nu Geoff Johns heb je telkens een aantal projecten na elkaar gedaan.

FRANK: "Ik heb het geluk gehad om elke keer weer met bijzonder goeie schrijvers te kunnen werken. Er is nooit een samenwerking geweest die me deed uitkijken naar een andere schrijver of dat ik wanhopig probeerde die schrijver te laten vallen. De relatie met Geoff is iets heel bijzonder. Ik zou er zeker geen probleem mee hebben als ik nog steeds met Geoff samenwerk als ik met pensioen ga. Voor mij is het verhaal belangrijker dan al de rest. Dus als je een schrijver vindt die een verhaal kan vertellen dat je wil tekenen, blijf je bij hem. Hetzelfde geldt voor een inkter. Blijf bij de inkter die het voor je doet. In de zoektocht naar een ander moet je anders een heleboel kikkers kussen."

Dit keer, bij DC met Geoff Johns kreeg je meteen de heavy hitters voorgeschoteld. Eerst SUPERMAN en nu een versie van BATMAN. Aan welke held werk je het liefst?

FRANK: "Voor ik aan het project begon, zou ik BATMAN geantwoord hebben. Op

Hulk door Gary Frank in de versie voor scenarist Geoff Johns.

Fragment uit *BATMAN: EARTH ONE 1*.

dit moment... Ik was nooit een grote fan van SUPERMAN, maar nu ben ik gek op SUPERMAN.”

En wat heeft je mening veranderd?

FRANK: “Wel, wij hebben een versie van SUPERMAN gemaakt die me erg beviel. Ik ben opgegroeid met Marvel

Comics, en van alle DC-personages kwam Batman wellicht het dichtst in de buurt van dat soort personages. Er wordt wel vaker gezegd dat Batman het enige Marvel-personage bij DC is. Mijn gevoel toen was ook dat Batman een stuk realistischer was. Dat ervaar ik nu wel veel minder. Mijn vele conver-

saties met Geoff en hoe hij SUPERMAN zou aanpakken en het klikte simpelweg. Toen wist ik dat we aan een personage zouden werken dat echt iets betekende. Er zijn altijd wel grote problemen geweest met een personage als Superman: hij is supergoed, superkrachtig en dan is het niet gemakkelijk

Er zijn altijd wel grote problemen geweest met een personage als Superman: hij is supergoed, superkrachtig en dan is het niet gemakkelijk om hem interessant te maken, maar Geoff weet hoe hij dat moet aanpakken.

om hem interessant te maken, maar Geoff weet hoe hij dat moet aanpakken. En toen kregen we de kans om aan een versie van SUPERMAN te werken die me echt bevalt en daarom weet ik SUPERMAN nu veel meer te waarderen.”

Maar je stapte over naar BATMAN: EARTH ONE want op dat moment had je nog geen BATMAN achter de kiezen en was hij dus nog je favoriet?

FRANK: “Wel ik had al aan enkele kleine dingen met Batman gewerkt, een paar pagina’s en covers en zo. En Geoff was toen veel van de DC-personages aan het afgaan, op zoek naar de essentie van elk ervan. Met het EARTH ONE-idee kregen we de kans om met een schone lei aan BATMAN te beginnen want voor mij zijn er al zodanig veel BATMAN-verhalen geweest dat het soms

moelijk is om te weten wat je nu nog met het personage kan aanvangen, welk pad je ermee kan inslaan zodat het nog interessant of relevant is. Het idee om dat personage van bij het begin te nemen en de meer emotionele kant verder te onderzoeken, dus de vraag stellen vanuit een psychologisch standpunt: ‘Hoe is hij Batman geworden?’ Niet: waar komt zijn geld vandaan of hoe komt hij aan de Batmobile? Maar de reis door zijn emoties traceren, eerder van het personage dan zijn parafernalie, de man en minder de superheld.”

BATMAN: EARTH ONE is al een hele tijd je werk geweest. Op dit moment werk je aan deel 3. Is er een gepland aantal en ben jij de tekenaar van de hele run?

Ik word vaak gevraagd welk personage ik graag zou tekenen, maar als je er vijf pagina's van doet, dan heb je dat personage 'getekend'.

FRANK: "Wel, die dingen zijn altijd erg veranderlijk. We hebben een verhaal en we weten waar we daarmee naartoe willen. Hopelijk laten ze ons tot daar geraken. Momenteel is de verkoop goed genoeg zodat het er goed uitziet. Ik wil er geen vast nummer op plakken, maar je mag zeker meer verwachten."

Je zei daarnet dat SUPERMAN nu je favoriet is, dus heb je hopelijk niet het gevoel dat je nog lang aan dit project gekluisterd bent?

FRANK: "Nee, helemaal niet. Het personage is voor mij meer dan enkel maar dat personage tekenen. Ik word vaak gevraagd welk personage ik graag zou tekenen, maar als je er vijf pagina's van doet, dan heb je dat personage 'getekend'. Nadien is er geen noodzaak om verder te tekenen. Voor mij is er meer, zoals de schrijver met wie je werkt en het verhaal. Zolang dat goed zit, is het personage zelf veel minder relevant. Of tenminste, zolang het verhaal een reflectie is op het personage, maakt het veel minder uit wie je tekent dan wat je met dat verhaal aanvangt."

Er verschijnt ongeveer jaarlijks een EARTH ONE-volume. Voor andere tekenaars is het belangrijk om maandelijks iets te hebben met hun naam erop. Heb je soms het gevoel dat je dat mist?

FRANK: "Daarom hebben we het SHAZAM-project gedaan. Het eerste EARTH ONE-volume duurde langer om te verschijnen dan voorzien en ik werd een beetje nerveus om zo lang weg te zijn. Er stond niks in de rekken met mijn naam erop, zouden de fans me vergeten? Zou mijn carrière zo'n periode van obscuriteit kunnen overleven? En daarom bedachten we het SHAZAM-verhaal, zodat er iets van mij verscheen terwijl we op BATMAN wachtten.

Er was voor die eerste EARTH ONE best een lange vertraging nadat wij er al klaar mee waren, tot het effectief verscheen, maar ze hadden ons dat wel laten weten. Toch denk ik niet dat ik het had aangekund om volumes 1, 2 en 3 te doen zonder iets anders met mijn naam erop dat in de tussentijd uitkwam. Nu, met het derde volume zal dat niet nodig zijn, omdat er minder tijd tussen de volumes zit. Bovendien

heeft de reeks ondertussen voldoende eigen momentum dat mensen erop willen wachten, dat hoop ik tenminste. Daar was ik een stuk minder zeker van voor het eerste deel verscheen."

Dus nu voel je die nood niet meer om ook nog aan iets anders te werken?

FRANK: "Nee, als ik nu op een conventie ben, vragen voldoende mensen me wanneer volume 3 zal verschijnen. Dan merk ik dat ze weten dat het eraan komt."

Is er nog iets anders, behalve een zoveel-jaarlijkse terugkeer naar Hulk, dat je graag zou willen doen?

FRANK: "Ik zou heel graag nog een volume SHAZAM afwerken. Geoff en ik hebben het er al over gehad, maar of DC ook wil wachten tot we daar klaar voor zijn, weet ik niet. Creator-owned interesseert me ook wel. Ik heb het wel eens voorzichtig geprobeerd met KIN, maar dat was meer ik die iets wou schrijven, ik wou weten hoe zo'n creatie zou voelen. Dat gevoel heb ik nu veel minder met Geoff, omdat er zo'n hoge graad van samenwerking is tussen ons.

Ik krijg bij hem veel meer het gevoel dat ik iets bijdraag en dat geeft me veel meer enthousiasme voor een project."

SHAZAM, eigenlijk een project om nog iets van Gary Frank in de winkels te zien liggen in afwachting van een nieuw deel van BATMAN: EARTH ONE.